

Mál nr. 358/2024

Nafn málskotsaðila (M)

Nafn varnaraðila: (V1) og (V2)

Heiti váttryggingar: Greiðslukortatrygging og fjölskyldutrygging.

Gildissvið váttryggingar. Varúðarregla.

Gögn.

1. Málskot móttakið 23. september 2024 ásamt fylgiskjölum.
2. Bréf V1 dags. 24. september 2024 ásamt fylgiskjali.
3. Bréf V2 dags. 25. september 2024 ásamt fylgiskjölum.
4. Viðbótarathugasemdir M dags. 8. nóvember 2024.
5. Viðbótarathugasemdir M dags. 22. nóvember 2024.

Málsatvik.

Í málskoti kemur fram að hinn 30. ágúst 2024 hafi ferðatösku M verið stolið úr bifreið fyrir utan hótél í Pisa á Ítalíu. Atvik hafi verið þau að M og ferðafélagar hans hafi komið seint á hótelið og þar sem þeir hafi átt flug mjög snemma morguninn eftir hafi þeir ákveðið að taka töskurnar ekki með á hótelið heldur geyma þær næturlangt í bifreiðinni. Þegar þeir hafi komið út um morguninn hafi verið búið að brjótast inn í bifreiðina og taka allt verðmætt úr henni. Hafi þeir þá farið á lögreglustöð og tilkynnt þjófnaðinn og er lögð fram skýrsla því til staðfestingar. Ferðafélagar M, sem séu með váttryggingar hjá öðru félagi hafi fengið allt tjón sitt vegna þessa bætt. V1 hafi hins vegar hafnað bótaskyldu úr greiðslukortatryggingu M, og V2 hafnað bótaskyldu úr fjölskyldutryggingu hans, þar sem engin merki hafi verið um innbrot. M rekur í málskoti sínu að vel þekkt sé að menn feli sig þegar verið er að læsa bílum og nái þannig að afrita tíðni á fjarstýringum þannig að hægt sé að komast inn í bifreiðar án þess að skilja eftir ummerki. Þá tíðkist einnig að stinga upp lása án þess að merki séu um innbrot. Þurfi váttryggingafélög því að endurskoða skilmála sína.

Í bréfi V1 er vísað til þess að í fyrirliggjandi lögregluskýrslu komi fram að M hafi læst bifreiðinni kvöldið áður en þegar hann hafi komið út um morguninn hafi farangurinn verið horfinn en ekkert verið óvenjulegt við bifreiðina, engin brotin rúða eða slíkt. Samkvæmt skilmálum váttryggingarinnar séu ekki greiddar bætur vegna hluta sem stolið er eða hverfa úr læstum hífýlum, geymslum, bifreiðum eða bátum nema um sannanlegt innbrot hafi verið að ræða. Engin ummerki hafi verið um innbrot og sé því ekki um bótaskyld tjón að ræða. Þá vísar V1 til varúðarregla 23. gr. í skilmálanum, en samkvæmt þeim skuli váttryggður loka gluggum, krækja þá aftur og læsa hífýlum, bílum, bátum og öðrum stöðum þar sem hinir tryggðu munir séu skildir eftir. Sterkar líkur séu til þess að M hafi gleymt að læsa bifreiðinni og þannig farið á svig við þessa varúðarreglu.

Í bréfi V2 kemur fram að M sé með fjölskyldutryggingu hjá félaginu sem m.a. innihaldi ferðavernd. Taki váttryggingin m.a. til þjófnaðar en það sé skilyrði bótaskyldu að um sannanlegt innbrot hafi verið að ræða. Þá taki bótaskylda ekki til tjóns á hlutum sem einhver hinna váttryggðu týnir, missir, gleymir, misleggur eða skilur eftir á almannafæri eða í ólæstum hífýlum, geymslum, bifreiðum og bátum. Þar sem engin ummerki hafi verið um innbrot sé ósannað að innbrot hafi átt sér stað. Verði M að bera hallann af því. Telji félagið líklegast að gleymst hafi að læsa bifreiðinni og hafi munirnir því verið skildir eftir í ólæstri bifreið. Váttryggingin taki ekki til tjón á munum sem geymdir séu í ólæstum bifreiðum og sé bótaskylda því ekki fyrir hendi.

Í viðbótarathugasemdum M er áréttað að tveir ferðafélagar hans hafi fengið tjón sitt að fullu bætt. Þá framvísar M bréfi frá aðalræðismanni Íslands í Milánó þar sem fram kemur að veski M hafi verið afhent lögreglunni í Pisa.

Álit.

Af framangreindu virðist óumdeilt og nægilega sýnt fram á að þjófnaður sem slíkur hafi átt sér stað er verðmæti í eigu M voru fjarlægð úr bifreið í hans umsjá. Aðila deilir hins vegar á um hvort bótaskylda vegna tjóns sem af því leiddi sé fyrir hendi.

Þegar litið er til gildissviðs umræddra váttrygginga kemur fram í 21. gr. skilmála farangurs- og innkaupatryggingar greiðslukortatryggingar M hjá V1 að váttryggingin greiði bætur vegna tjóns sem verður á einkamunum af völdum bruna, þjófnaðar, innbrots, rána, skemmdarverka eða flutningsslyss.

Kemur þá fram í gr. 22 að félagið bæti ekki tjón á hlutum sem stolið er eða hverfa úr læstum híbýlum, geymslum bifreiðum eða bátum, án þess að um sannanlegt innbrot hafi verið að ræða. Í 23. gr. er þá að finna varúðarreglu sem kveður m.a. á um að tryggður skuli læsa híbýlum, bílum, bátum og öðrum stöðum þar sem hinir tryggðu munir eru skildir eftir.

Í skilmálum fjölskyldutryggingar M hjá V2 kemur fram í 42. gr. að vátryggt sé gegn tjóni, vegna m.a. þjófnaðar eða innbrots, sem verður á einkamunum sem vátryggður hefur með sér á ferðalagi. Kemur þá fram að vátryggingin bæti ekki tjón á hlutum sem einhver hinna vátryggðu skilur eftir í m.a. ólæstum bifreiðum og að vátryggingin taki ekki til tjóns á hlutum sem stolið er eða hverfa úr m.a. læstum bifreiðum án þess að um sannanlegt innbrot hafi verið að ræða.

Í vátryggingarskilmálum er einnig vitnað til laga nr. 30/2004 um vátryggingarsamninga sem geyma ófrávíkjandi reglur sem varða samningssamband milli vátryggingartaka og vátryggingafélags. Líta verður til ákvæða skilmálanna í ljósi túlkunar á umræddum lögum, þá sérstaklega 26. gr. þeirra. Þar kemur fram að vátryggingafélag geti takmarkað ábyrgð sína að fullu eða að hluta ef brotið er gegn varúðarreglum sem tilgreindar eru í vátryggingaskilmálum. Slíkan fyrirvara geti vátryggingafélag þó ekki borið fyrir sig ef ekki er við vátryggðan að sakast eða sök hans er óveruleg eða það að vátryggingaratburður hefur orðið verður ekki rakið til brota hans. Varúðarreglur eru skilgreindar í 12. tl. 2. gr. laganna, sem þær reglur sem geyma fyrirmæli til vátryggingartaka um tiltekna ráðstafanir t.d. um það hvernig geyma skuli vátryggðan hlut.

Varúðarregla í skilmálum V1 gefur þau fyrirmæli til M að hann læsi tryggilega t.d. bifreið eða öðrum þeim stöðum þar sem vátryggðir munir eru skildir eftir. Sambærilega reglu er að finna í skilmálum V2 þar sem tjón á hlutum sem skildir eru eftir í t.d. ólæstum bifreiðum er undanskilið bótaskyldu en verður að telja að þar sé í raun um að ræða varúðarreglu, þ.e. áskilnað um að læsa t.d. bifreiðum, samkvæmt framangreindri skilgreiningu. Verða skilyrði um ótvíræð merki um innbrot þá ekki skilin öðruvísi en að það séu í raun frekari fyrirmæli um geymslu muna í skilningi 12. tl. 2. gr. laga um vátryggingarsamninga. Verða því þau skilmálaákvæði sem V1 og V2 vísa til og grundvalla höfnun sína á ekki túlkuð öðruvísi en svo að þau séu í raun og í heild sinni *fyrirmæli til vátryggðs um hvernig hann á að geyma vátryggðan hlut, þ.e. dulin varúðarregla* og fær sú skýring stoð í lögskýringargögnum laga um vátryggingarsamninga um 26. gr. laganna. Ekki verður því litið þannig á að hlutlæg ábyrgðartakmörkun sé fyrir hendi.

Af fyrirliggjandi gögnum málsins, þ.á.m. lýsingu M sjálfs og fyrirliggjandi lögregluskýrslu, verður að telja ósannað að brotist hafi verið inn í bifreiðina og verður því jafnframt að telja vafa leika á því hvort henni hafi verið læst. Verður þá að meta M það til sakar, sem ekki er óveruleg, að hafa skilið verðmæti eftir næturlangt í eftirlitslausri bifreið. Á grundvelli 26. gr. laga um vátryggingarsamninga er V1 og V2 því heimilt að takmarka ábyrgð sína um 2/3 hluta.

Á M því rétt á bótum sem nemur 1/3 heildartjóns hans úr þeirri vátryggingu sem hann kýs, en samkvæmt 37. gr. laga um vátryggingarsamninga getur vátryggður, sé um tvítryggingu að ræða, valið hvaða vátryggingu hann vill nota þar til hann hefur fengið þær bætur sem hann á kröfu til. Er M því í sjálfsvald sett hvert hann sækir fyrrgreindar bætur.

Niðurstaða.

M á rétt til bóta úr greiðslukortatryggingu sinni, hjá V1, en heimilt er að skerða bætur til hans um 2/3 hluta.

M á rétt til bóta úr fjölskyldutryggingu sinni, hjá V2, en heimilt er að skerða bætur til hans um 2/3 hluta.

Reykjavík, 26. nóvember 2024.
rafræn undirskrift

Þóra Hallgrímsdóttir

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Heiða Óskarsdóttir